

cenia

ČESKÁ
INFORMAČNÍ
AGENTURA
ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ

Národní konference

PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ

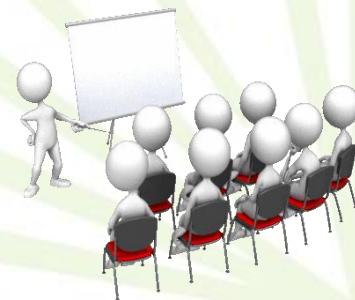
Evidence odpadů ve vztahu k předcházení jejich vzniku

Praha - Suchdol

2.10.2014

www.cenia.cz

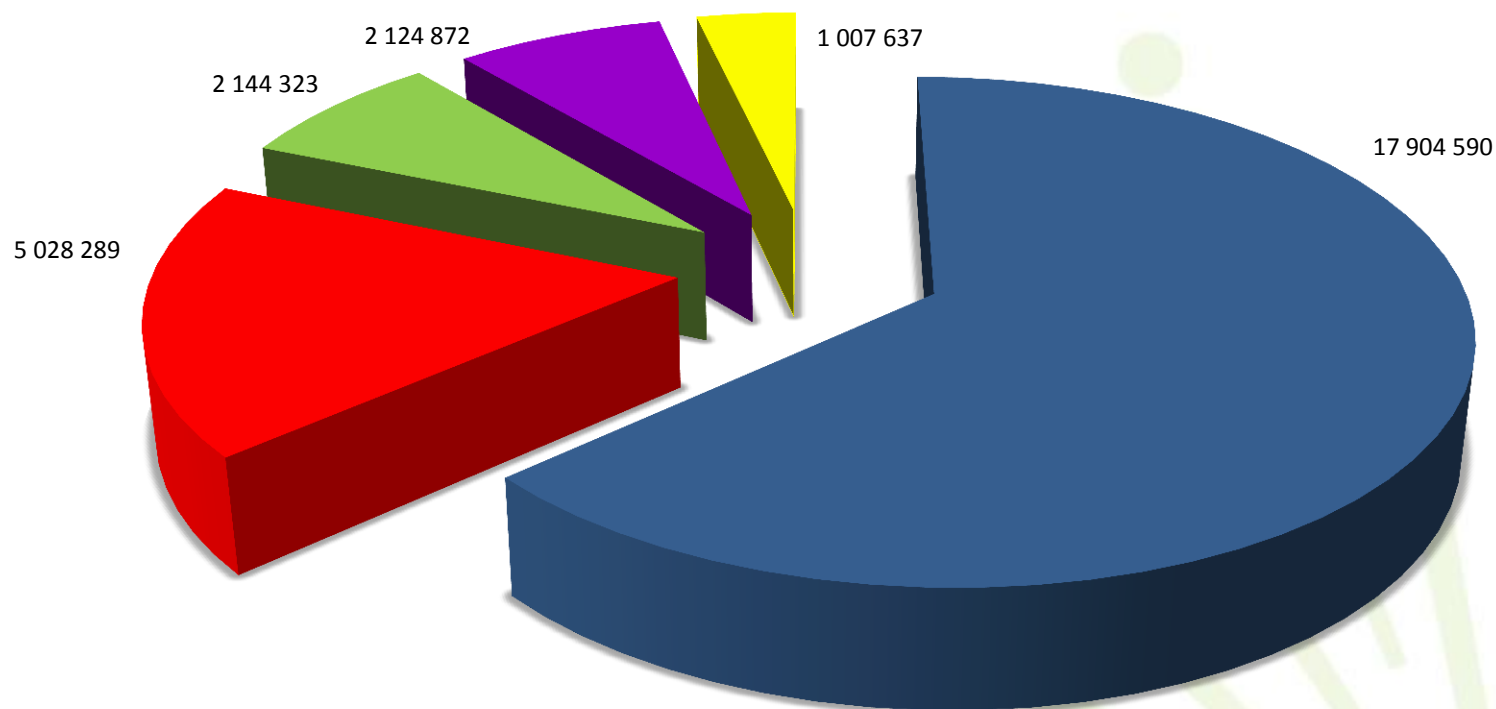
- Celková produkce odpadů v ČR v letech 2009 - 2013
- Vybrané skupiny odpadů - základní statistiky
- Zákon o odpadech a předcházení vzniku odpadů (§ 2 odst. 3, § 3 odst.5)
- Evidence odpadů a předcházení vzniku odpadů v praxi
  - ✓ evidence - stavební a demoliční odpady
  - ✓ evidence - kovy a kód nakládání XR12
- Předcházení vzniku odpadů v dalších evidenčních letech

Celková produkce odpadů v ČR

Skupina odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce (t) 2009	Produkce (t) 2010	Produkce (t) 2011	Produkce (t) 2012	Produkce (t) 2013
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	18 520 614	18 480 355	17 387 158	17 318 625	17 904 590
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	5 125 081	5 223 789	5 231 822	5 042 114	5 028 289
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	1 950 231	1 932 507	2 266 432	2 130 886	2 144 323
10	Odpady z tepelných procesů	2 736 186	2 236 190	1 965 194	1 949 153	2 124 872
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	1 077 459	1 088 009	1 089 355	1 020 514	1 007 637
Celková produkce odpadů vybraných skupin (t)		29 409 571	28 960 850	27 939 962	27 461 291	28 209 712
Podíl množství odpadů vybraných skupin na celkové produkci odpadů (%)		91,1	91,0	91,1	91,5	92,1

Zastoupení vybraných skupin odpadů - 2013

- 17 Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)
- 20 Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru
- 19 Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro ištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely
- 10 Odpady z tepelných procesů
- 15 Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech

§ 2 - Působnost zákona

- (3) Tento zákon se nevztahuje na nakládání s nekontaminovanou zemínou a jiným přírodním materiálem vytěženým během stavební činnosti, pokud je zajištěno, že materiál bude použit ve svém přirozeném stavu pro účely stavby na místě, na kterém byl vytěžen.

§ 3 - Pojem odpad

- (5) Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, se nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud
- vzniká jako nedílná součást výroby,
  - její další využití je zajištěno,
  - její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a
  - její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví

Stavební společnosti a § 2 odst. 3) a § 3 odst. 5) zákona o odpadech

Příčiny nevyužívání těchto ustanovení:

- neznalost zákona, absence odpadového hospodáře (i u velkých stavebních společnostech)
- obavy před sankcemi ze strany kontrolních orgánů
- nesprávná rozhodnutí kontrolních orgánů - odpad dle rozhodnutí vzniká
- **ekonomický aspekt** → veřejné zakázky (liniové stavby, výstavba logistických center apod.)

Rok	Celková produkce stavebních a demoličních odpadů (t)
2009	15 279 702
2010	15 643 109
2011	13 701 495
2012	13 888 042
2013	14 808 952

Produkce vybraných stavebních odpadů podle jednotlivých katalogových čísel odpadů v letech 2009 - 2013 [t]

Kód odpadu	Název odpadu	2009	2010	2011	2012	2013
170504	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03	9 215 446,94	8 891 988,98	8 497 594,38	7 909 161,67	9 527 155,51
170101	Beton	1 151 541,01	1 183 729,99	1 155 140,21	1 412 079,31	1 316 552,23
170107	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	935 939,75	1 187 366,98	1 164 126,18	1 329 344,60	1 247 613,56
170102	Cihly	1 027 997,81	926 517,64	881 966,74	813 348,27	836 364,80
170904	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	517 922,82	584 272,10	626 717,36	511 517,77	618 674,88
170302	Asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01	516 133,37	459 688,19	442 162,02	528 576,21	510 309,76
170503	Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	504 219,02	355 558,66	275 860,00	406 471,63	308 491,41
170506	Vytěžená hlšina neuvedená pod číslem 17 05 05	1 004 680,09	1 689 649,91	311 981,18	631 342,08	135 609,45
170603	Jiné izolační materiály, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky	482,33	639,28	757,79	757,20	657,57

Sesuv půdy u Litochovic nad Labem 7.6.2013 - výstavba dálnice D8

Odhad množství zeminy a kamení - 1 milion tun

Umělé navyšování produkce odpadů s obsahem kovů

- zpracovatelská zařízení (zařízení dle § 14 odst. 2) požadují od partnerů dodávky odpadů určitého katalogového čísla - nejčastěji **17 04 05** (Železo a ocel)
- dodavatelé odpadu nuceni odpad „překategorizovat“ - **použití kódu XR12** (Předúprava odpadů k aplikaci některého z postupů uvedených pod označením R1 až R11)
  - kód XR12 - pouze administrativní úkon, cílem změnit katalogové číslo odpadu
  - ve většině zařízení nedochází k úpravě odpadu (nezměnila se povaha nebo složení odpadu)
- důsledek - **umělé navýšení produkce odpadů**
  - jeden odpad v evidenci veden dvakrát (pokaždé pod jiným katalogovým číslem)

Podnikatel, firma

Občan obce

A00
16 01 17
8 t

BN30
20 01 40
5 t

A00	16 01 17	8 t
BN30	20 01 40	5 t

A00	17 04 05	<u>13 t</u>
Produkce celkem		26 t

XR12
17 04 05
13 t

Produkce vybraných odpadů železných kovů podle jednotlivých katalogových čísel odpadů v letech 2009 - 2013 [t]

Kód odpadu	Název odpadu	2009	2010	2011	2012	2013
100210	Okraje z válcování	41 287	42 704	60 275	53 516	51 623
120101	Piliny a třísky železných kovů	377 530	428 280	479 228	499 748	386 921
120102	Úlet železných kovů	96 748	113 350	120 094	146 334	72 996
150104	Kovové obaly	7 583	5 974	7 529	6 161	6 550
150111	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	615	817	1 502	575	655
160117	Železné kovy	207 828	254 470	285 534	299 146	252 284
170405	Železo a ocel	2 939 925	2 592 256	3 440 450	3 160 933	2 859 549
170407	Směsné kovy	19 678	32 942	44 316	27 550	34 303
170409	Kovový odpad znečištěný nebezpečnými látkami	462	1 398	731	1 284	235
170410	Kabely obsahující ropné látky, uhelný dehet a jiné	225	45	29	45	56
170411	Kabely neuvedené pod číslem 17 04 10	13 960	12 569	24 500	15 803	15 237
190102	Železné materiály získané z pevných zbytků po spalování	4 497	5 528	7 907	8 149	8 800
191202	Železné kovy	602 507	505 065	401 362	417 082	440 563
200140	Kovy	186 600	377 275	447 997	436 160	408 637
CELKEM		4 499 445	4 372 672	5 321 454	5 072 485	4 538 409

Nezbytné zajistit předcházení vzniku odpadů:

- **Původci odpadů** - využívání nových technologií, minimalizujících vznik odpadů → snižování produkce odpadů, využívání „odpadních materiálů“ v dalším výrobním procesu
- **Veřejné zakázky** (liniové stavby apod.) - ošetřit problematiku nakládání s odpady, nastavit efektivní kontrolní mechanismy po dobu realizace veřejné zakázky
- **Státní správa** - jednotný postup při povolování zařízení - IPPC, § 14 odst. 1 zákona o odpadech (v provozních řádech řešit předcházení vzniku odpadů → vzniká x nevzniká odpad)
- **Kontrolní orgány** (ČIŽP, KÚ, ORP, obce, SFŽP...) - zajistit jednotný postup při provádění kontrolní činnosti (ne vždy se jedná o odpad)

- Legislativa

- připravit nový kvalitní zákon o odpadech (včetně prováděcích předpisů)
- nastavit zákonné předpisy a normy tak, aby byly použitelné v praxi
- nastavit v souladu s novou legislativou účinné mechanismy pro předcházení vzniku odpadů

X

- při porušení zákona ze strany původců odpadů nebo oprávněných osob (jednoznačně se jedná o odpad) umožnit uložit takové sankce, které budou citelným postihem pro kontrolovaný subjekt
- zamezit stávající praxi = bezdůvodné snižování výše udělených sankcí odvolacími orgány

Děkuji za pozornost

Eva Horáková

eva.horakova@cenia.cz

tel. 267 125 326

mob. 602 760 179

Vršovická 1442/65

100 10 Praha 10